

INNEHÅLL

Bakgrund	1
Fakta om tävlingen	2
Juryns bedömning	5
Juryns sammanfattning över tävlingen	5
Juryns beslut	6
Juryns omdömen om vinnande förslag	7
Juryns omdömen om övriga belönade förslag	10
Tack alla deltagare	16
Deltagarlista	16

Omslag: Vakhund; Kalejdoskop; Djungeltrumman; Svensson Svensson; Vikis for all; H-post Posten som kommer hem till dig; Flöde; Boxning med Boxar; Lika olika; Concept m1; Post it; Multiflex; Intressant öppningsätt; Volut; Kaleidobox, bright to be right; Reflektion; Bag in Box; Starbox; S,M,L; Snigelpost; Förenklad brevsortering; För människan i tiden; 1-2-3 Box; Epok; Box Side Space Office; Same same but different; Sekretär; Box i box; Happy Mail.

Layout: Ina Flygare, Sveriges Arkitekter

BAKGRUND

Alla boende i flerbostadshus ska senast från den 1 januari 2011 få sin post utdelad i så kallade fastighetsboxar i entrén, i stället för i den egna dörren. Det är innebörden av de allmänna råd om postutdelning som Post- och Telestyrelsen har beslutat om.

Post- och Telestyrelsen har gett Posten i uppdrag att utarbeta specifikationer för hur fastighetsboxar ska utformas och placeras i alla flerbostadshus.

Posten, CityMail och Fria Postoperatörers Förbund har startat Forum För Fastighetsboxar (FFF) med uppgift att sprida information om och säkerställa att övergången till fastighetsboxar blir smidig.

FAKTA OM TÄVLINGEN

Forum För Fastighetsboxar utlyste i maj 2007 denna allmänna idé-tävling om hur fastighetsboxar kan placeras och utformas i olika känsliga och kulturhistoriskt värdefulla trapphusmiljöer.

Enligt Plan- och bygglagen skall all ändring av en byggnad utföras med varsamhet, så att dess kulturhistoriska värden bevaras. Det kan handla om ursprungliga ytskikt, konstnärlig utsmyckning eller annan dekor som är grundläggande för byggnadens kulturhistoriska värde.

Syftet med tävlingen har varit att i första hand få fram bra exempel som kan ligga till grund för en handbok, en idé- och inspirationskrift, som visar att även svåra situationer i olika generationers bostadsfastigheter går att lösa tillfredsställande.

Tävlingen var öppen för alla, oavsett na-

tionalitet, och tävlingspråket var svenska och engelska.

Tävlingen genomfördes under perioden maj-september 2007. Sammanlagt 29 godkända förslag lämnades in. Förslagsställarna kom från Sverige, Danmark, Italien och Tyskland. Ett av förslagen var inlämnat av en gymnasieklass i Mariestad.

Förslagsställarna lämnade in mellan tre och fem typobjekt var och sammanlagt lämnades 229 stycken A3 planscher in till bedömning.

För tävlingen valdes ett antal typfall ut som representerar vanligt förekommande, mer eller mindre problematiska, situationer i bostadshusentréer från olika tidsperioder.

De utvalda exemplen, existerande trapphus från olika delar av landet, var:

Objekt 1: Byggt år 1888–89. Arkitekt: Ludvig Pettersson. Behovet är en anläggning med 11 fastighetsboxar. Ägare av fastigheten är en bostadsrättsförening.

Objekt 2: Byggt år 1894. Arkitekt: Alfred Arwidius. Behovet är en anläggning med 6 fastighetsboxar. Ägare av fastigheten är ett allmännyttigt bostadsbolag.

Objekt 3: Byggt år 1897. Arkitekt: J A Westerberg. Behovet är en anläggning med 12 fastighetsboxar. Ägare av fastigheten är privatpersoner.

Objekt 4: Byggt år 1927–29. Arkitekt: J Östlihn. Behovet är en anläggning med 34 fastighetsboxar. Ägare av fastigheten är en bostadsförening.

Objekt 5: Byggt år 1961. Arkitekt: Bengt Lekhammar. Behovet är en anläggning med 12 fastighetsboxar. Ägare till fastigheten är ett privat fastighetsbolag.

Objekt 6: Byggt år 1964. Arkitekt: Svenska Bostäders Arkitektkontor. Behovet är en anläggning med 62 fastighetsboxar. Ägare av fastigheten är ett allmännyttigt bostadsbolag.

Objekt 7: Byggt år 1961. Arkitekt: Jörn Utzon. Behovet är en anläggning med 65 fastighetsboxar. Ägare till fastigheten är ett allmännyttigt bostadsbolag.

Objekt 8: Byggt år 1951. Arkitekt: Paul Hedquist. Behovet är en anläggning med 6 fastighetsboxar. Ägare till fastigheten är ett allmännyttigt bostadsbolag.

Objekt 9: Byggt år 1982. Arkitekt: Noark Arkitektbyrå. Behovet är en anläggning med 19 fastighetsboxar. Ägare till fastigheten är ett allmännyttigt bostadsbolag.

Objekt 10: Byggt år 1971. Arkitekt: Olle Zetterberg. Behovet är en anläggning med 18 fastighetsboxar. Ägare till fastigheten är ett privat bostadsbolag.

Tävlingssuppgiften var att belysa och föreslå lösningar till minst tre och högst fem av dessa typfall.

Varje typfall har naturligtvis sina unika förutsättningar, men det var en fördel om de

presenterade lösningarna inte blev alltför plats-specifika utan även var tillämpbara vid andra liknande situationer eller anpassningsbara i olika fall.

De mål för fastighetsboxinstallationen som sattes upp var

- Fastighetsboxarnas placering och gestaltning ska vara förenlig med den arkitektur som berörs.
- Måttförhållanden angivna i riktlinjer för fastighetsboxar utfärdade av Forum För Fastighetsboxar ska minst innehållas.
- Utformning av fastighetsboxar och utrymmen för sådana ska ta hänsyn till funktionshindrades behov.
- God arbetsmiljö för utdelningspersonalen ska säkerställas.
- God belysning ett krav för både utdelningspersonalen och de boende.
- Hanteringen av försändelser ska vara rationell.
- De boende ska garanteras betryggande säkerhet med avseende dels på mottagande av försändelser, dels genom om möjligt förbättrat tillträdesskydd.
- Installationen ska kunna göras till en kostnad som är rimlig, sett utifrån de förhållanden som gäller för det berörda typfallet.

Den jury som hade till uppgift att bedöma förslagen bestod av

Marianne Treschow, generaldirektör, Post- och Telestyrelsen, ordförande
Andreas Falkenmark, vd Posten Meddelande AB
Bror Anders Månsson, vd CityMail AB
Sven Fristedt, professor, arkitekt SAR/MSA
Britt Wisth, byggnadsantikvarie, Stockholms Stadsmuseum
Lennart Lindberg, Forum för Fastighetsboxar
Pelle Björklund, vd Stockholms hem AB, arkitekt SAR/MSA
Torsten Josephson, vd Einar Mattsson Byggnads AB
Gunilla Allard, arkitekt SIR/MSA, utsedd av Sveriges Arkitekter
Jacob Sahlqvist, arkitekt SAR/MSA och SIR/MSA, utsedd av Sveriges Arkitekter

Juryns sekreterare var arkitekt SAR/MSA Claes Larsson, Sveriges Arkitekters ArkitektService AB.

Juryns beslut

Juryn har enhälligt beslutat att belöna förslag Svensson Svensson med första pris på 350 000 SEK.

Resterande prissumma fördelas mellan:

2:a pris Djungeltrumma	200 000 SEK
Delat 3:e pris Vakthund	100 000 SEK
Delat 3:e pris Kalejdoskop	100 000 SEK

Hedersomnämningen vardera 50 000 SEK

Snigelpost

Förenklad brevsortering, objekt 1

Starbox, objekt 7

Box Side Space Office, objekt 5 och 6

Multiflex, objekt 2

JURYNS BEDÖMNING

Juryn har sammanträtt oktober–november 2007 med tre heldagsmöten och ett halvdagsmöte. Juryn har bedömt förslagen utifrån de i program-

met uppställda målen för postboxinstallationen. Juryn har även bedömt förslagen efter nytänkande och genomförbarhet.

JURYNS SAMMANFATTNING ÖVER TÄVLINGEN

Att det finns en mängd olika angreppssätt på tävlingsuppgiften syns i den idébredd som de inlämnade förslagen uppvisar.

Formgivningen av tillskott i äldre miljöer är en svår uppgift. En viktig aspekt i bedömningen har varit om förslaget medför åverkan på en kulturhistoriskt värdefull miljö. Postboxarna bör utformas så att de bidrar till en god helhetsmiljö med sin nuvarande funktion. Denna kan emellertid behöva motsvara ändrade krav i framtiden varför boxanordningarna ska kunna bytas ut eller avlägsnas utan men för entrérummets ytskikt och byggnadsmaterial. En del förslagsställare har tagit sig an uppgiften att formge en ny typ av postbox antingen med en helt egen karaktär eller med en ny teknisk lösning.

Juryn har även sett förslagsställare som tolkar typobjektens karaktär och lägger tonvikten vid att få postboxarna att smälta samman med den befintliga miljön.

I andra förslag låter man boxarna få ett eget uttryck som skulle kunna appliceras i olika miljöer.

Flera tävlande har arbetat med problematiken med begränsat utrymme och har försökt hitta en lösning där boxarna tar så lite plats som möjligt av trapphuset.

Det har lösts på olika sätt, i en del förslag har man testat tekniska lösningar där boxarna fälls ihop, vinklas eller roteras.

I andra fall är själva placeringen av boxarna den lösning man föreslår; utomhus eller i utrymmen intill trapphuset.

Boxen som objekt, en möbel där man friare

kan förhålla sig till omgivningen, exempelvis där man av kulturhistoriska skäl inte har möjlighet att göra ingrepp i en vägg har varit ett sätt att arbeta med uppgiften.

Boxarna kan då formges som en klassisk möbel med moderna eller stilhistoriska drag eller som en monolit, en skulptur, där boxarna ingår i en form med en helt egen karaktär.

Genom att undersöka hur en brevbärare arbetar, vilka moment som ingår och hur de utförs har en del tävlande hittat ett koncept för boxar där tonvikten ligger på det funktionella med insortering, vinkel för textremsor och belysning.

Andra tävlande har sett postboxens funktion som given och mer arbetat med ytan och möjligheterna att förändra upplevelsen av boxarna med olika typer av färgsättning, laminat, speglar eller mönster.

Juryn har sett att vissa av de tävlande har försökt att tänka i andra banor och utvecklat sina idéer till att undersöka alternativ till placering av boxarna. Går det, till exempel, inte att placera boxarna i befintligt trapphus finns kanske möjligheten att ställa boxarna utomhus eller foga in dem i trappträcket. En variant på temat är det förslag som tittat på möjligheten att använda hissen som placering.

I några förslag har de tävlande arbetat med att ordna platsen för fastighetsboxarnas placering till en mötesplats för de boende i trappuppgången. Där kan då finnas andra funktioner som sittplatser för vila, en första titt på posten eller möjlighet till bokning av tvättstuga.

Jury har av tävlingsresultatet sammanfattningsvis dragit följande slutsatser.

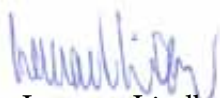
- Det finns en potential att förbättra gestaltning och utformning av fastighetsboxar från att vara enkla bruksföremål till att bli uttrycksfull och tekniskt väl fungerande nyttokonst.
- En funktionell och rationell posthantering genom fastighetsboxar står inte i motsatsförhållande till en god gestaltning av bostadsentréer
- Installationer av fastighetsboxar är inte bara möjliga att anpassa till miljön i trapphus av olika slag utan kan även verksamt bidra till en förstärkning av deras rumsliga gestaltning och därmed öka trivseln i boendet.
- Det finns goda möjligheter att integrera fastighetsboxar i även mycket känsliga och kulturellt värdefulla bostadshus.

JURYNS BESLUT

Efter avslutad bedömning har juryn utsett förslag Svensson Svensson till vinnare i den allmänna arkitekt- och designtävlingen om fastighetsboxar i flerbostadshus.

Marianne Treschow

Lennart Lindberg

Andreas Falkenmark

Pelle Björklund

Bror Anders Månsson

Torsten Josephson

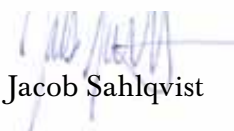
Sven Fristedt

Gunilla Allard

Britt Wisth

Jacob Sahlqvist

1:a pris utdelas med 350 000 SEK

Svensson Svensson

Förslagsställare: IDÉSIGN genom Johan Larsvall, Andreas Engkvist, Magnus Rudbäck, Erik Petersen

Juryns motivering:

Ett formmässigt mycket väl bearbetat och gestaltat förslag.

Förslagsställaren har utvecklat flera parallella alternativ som skickligt tar tillvara de olika miljöernas karaktär och möjligheter.

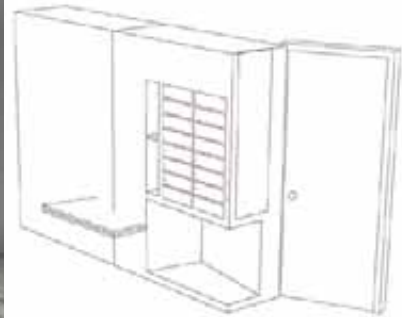
Samtliga av förslagsställarens objekt är tydligt genomarbetade och redovisar lösningar av mycket hög klass, i kombination med idérik och stilsäker design.

De olika angreppssätten visar på ett inspirerande sätt de möjligheter och mervärden som kan tillföras under temat postboxar. Förslagsställaren uppvisar en god inlevelseförmåga i hur boxen som artefakt kan komma att fungera i det sociala livet i en trappuppgång.

Den mjuka formen i **Svepet** tilltalar genom sitt eleganta och väl-studerade uttryck och gestaltning som både kan stå för sig själv och följsamt anpassa sig till miljöer med egna tydliga kvaliteter.

Välkommen hem leker med hela entrén som mötesplats, där flera funktioner är samlade.

Loop är en enkel men välstuderad lösning med vackra detaljer och med en genomtänkt funktionell utformning som är klart tillämpbar i en rad miljöer.

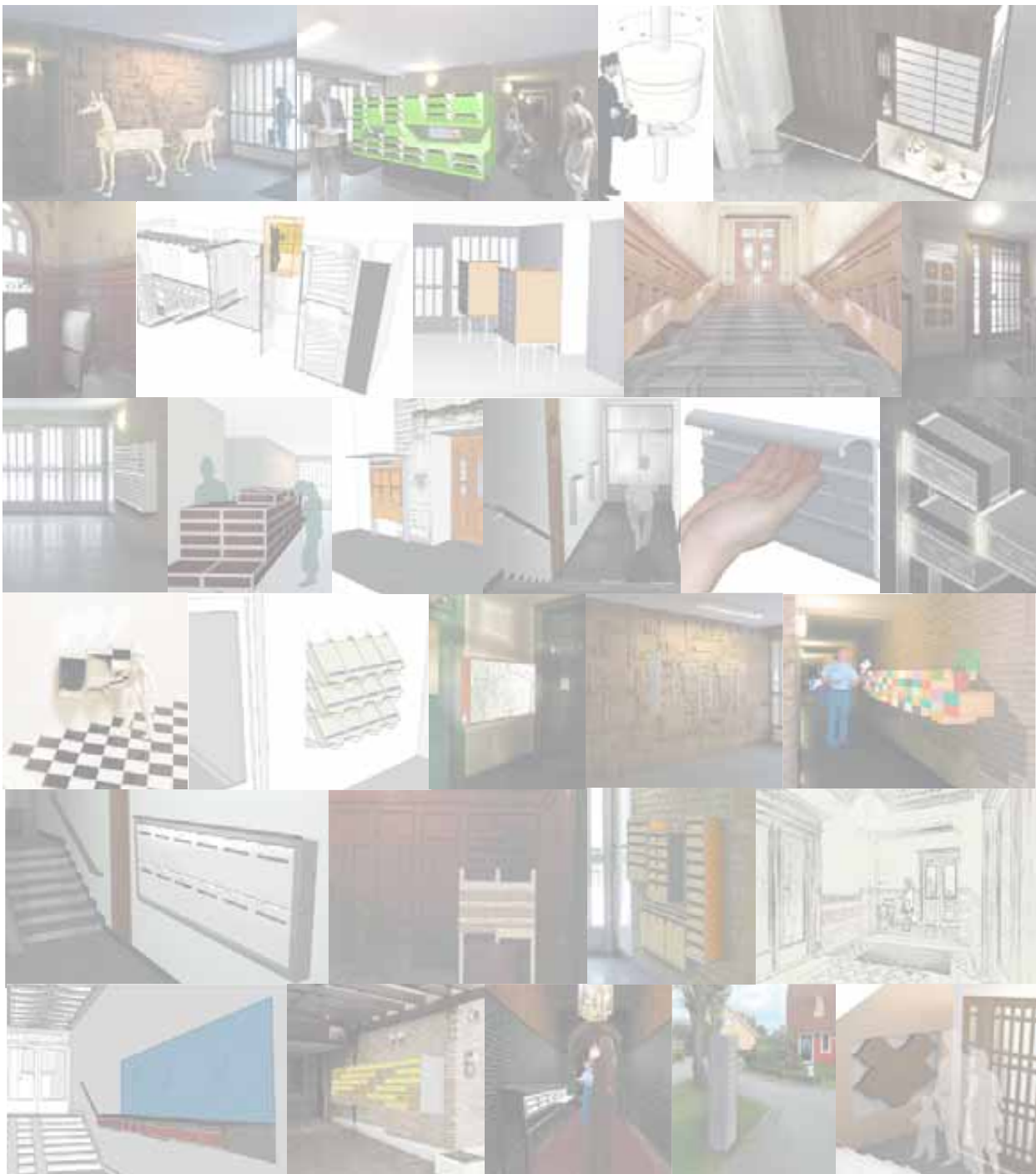
Fasett har ett reliefmönster som tar upp entréns utsmyckning och ges ett eget självständigt uttryck.

Ren som genom sin placering skickligt hanterar problemet med ingrepp i en kulturhistoriskt känslig miljö.

JURYNS OMDÖMEN OM ÖVRIGA BELÖNADE FÖRSLAG

2:a pris 200 000 SEK

Djungeltrumman

Förslagsställare: Katarina Eriksson

Jurys motivering:

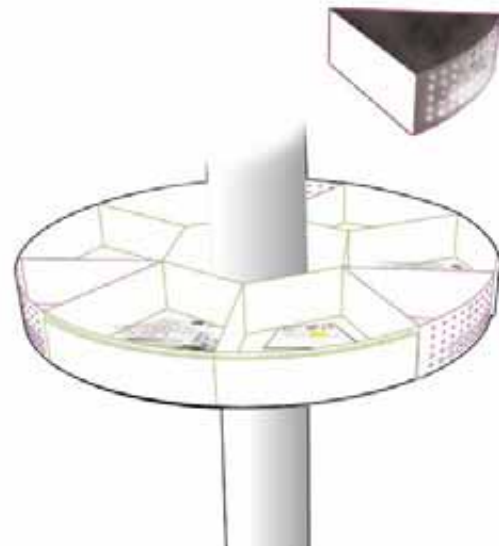
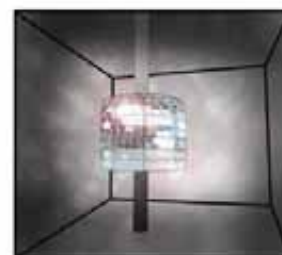
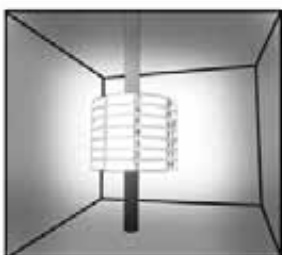
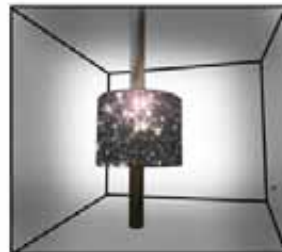
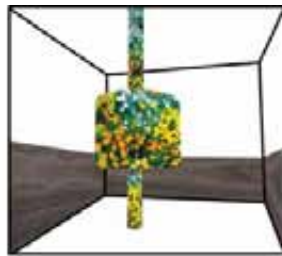
Ett övertygande, friskt och egensinnigt förslag som med sin unika utformning löser de flesta placeringssituationer.

Konstnärligt presenterat och en bra analys som charmar och inspirerar.

Den sympatiska runda formen, olika storlekar och hög modularitet gör det till en flexibel lösning. Fastighetsboxen blir en egen, fri volym som svävar i entrén.

Inga väsentliga ingrepp behöver göras i den befintliga miljön. Förslaget är tillämpbart i ett stort antal olika miljöer undantaget de äldre kulturhistoriskt känsligaste miljöerna.

Produkten behöver studeras vidare för att nå fullgod ergonomi samt lösa vissa nödvändiga funktioner (till exempel avlastningshylla och flerboxöppning).

Delat 3:e pris 100 000 SEK

Vakthund

Förslagsställare: Maria Walfridsson

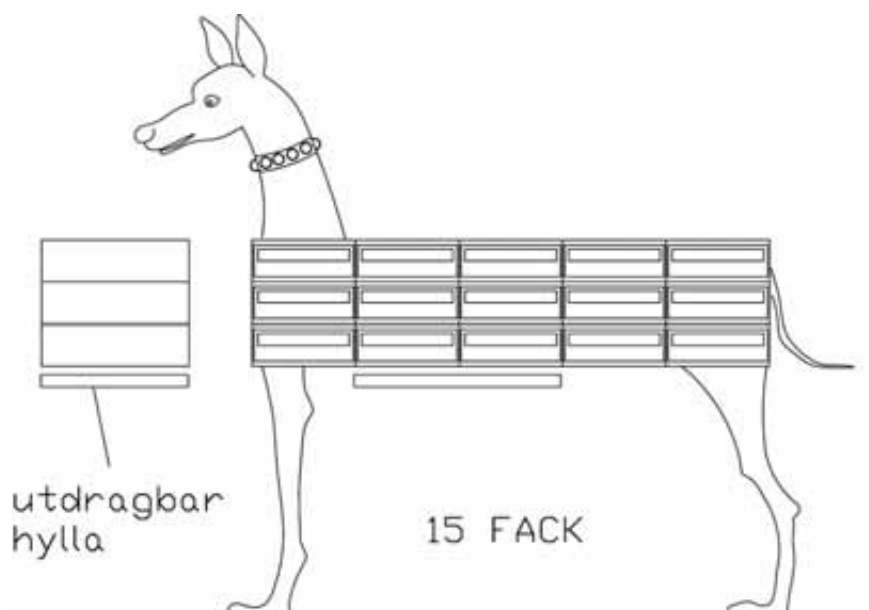
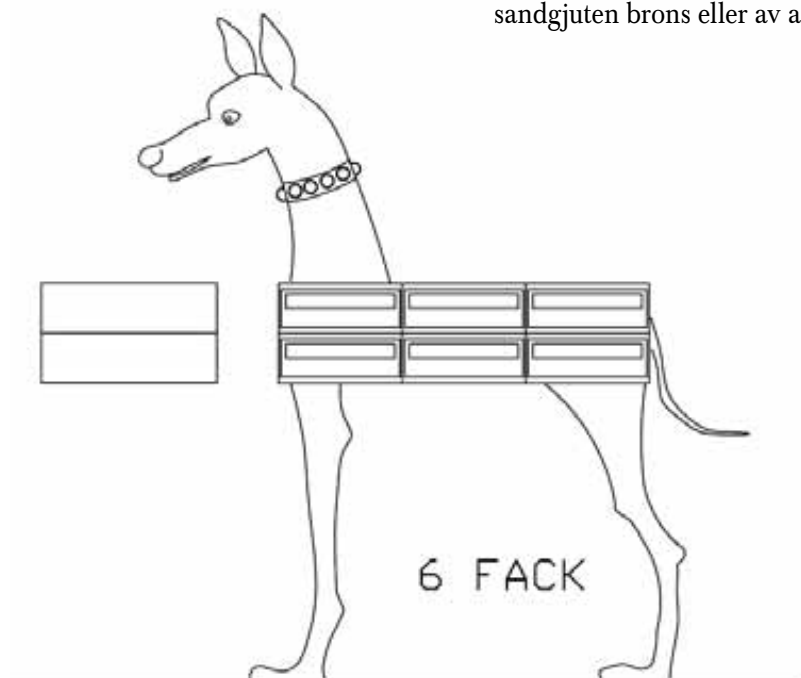
Juryns motivering:

Ett roligt och konstnärligt förslag, som manar till eftertanke. Alluderar på kinesiska tempelvakthundar som både vakar över och välkomnar de boende. Eller är det rondellhundarna som ges en plats i värmen under den kalla årstiden?

Ett humoristiskt förslag som kan sprida glädje och väcka känslor i många olika miljöer!

Förslaget tillför mest genom sitt konstnärliga uttryck.

De föreslagna materialvalen ifrågasätts och juryn skulle gärna se en vidareutveckling i till exempel sandgjuten brons eller av aluminium.

Delat 3:e pris 100 000 SEK

Kalejdoskop

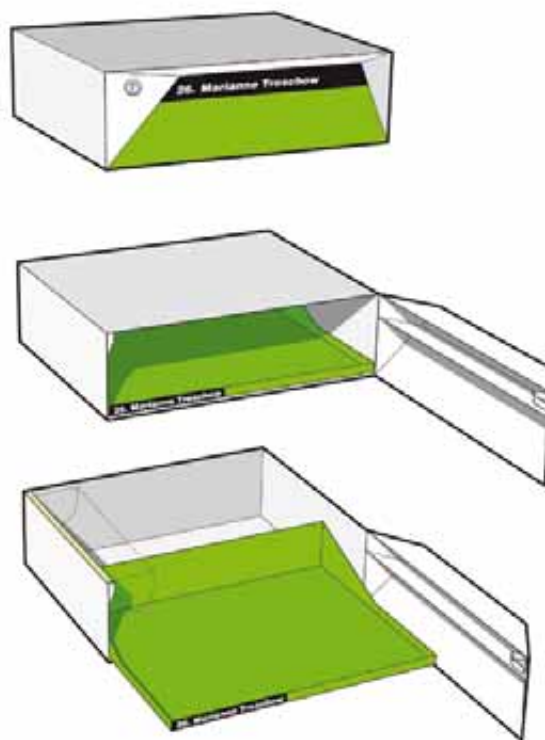
Förslagsställare: OWC architects & planners / Björn Ahrenby, Anna Montagut samt NAN architects & landscapes / Amir Aman

Juryns motivering:

Förslaget är finurligt och välstuderat med fina detaljlösningar. Funktion och uttryck integreras skickligt och skapar därigenom mervärde till produkten.

Flexibiliteten och modulariteten utnyttjas till att åstadkomma en tilltalande och uttrycksfull produkt. Boxarrangemangen ger ett varierat och intressant uttryck med mönsterverkan som kommer ur den funktionella utformningen av boxarna.

I kombinationen av postboxar och avlastningsytor tillförs ett skulpturalt uttryck som tilltalat juryn.

Hedersomnämmande med 50 000 SEK vardera

Snigelpost

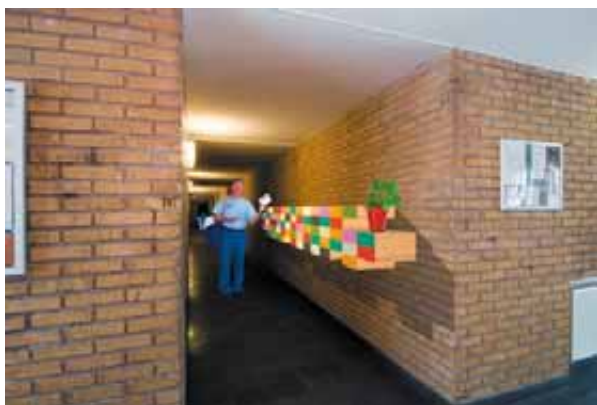
Förslagsställare: FarmStudio.info / Max Lönnqvist

Tre konstnärliga förslag där det finns en bra balans mellan uttrycket hos den föreslagna produkten och den miljö den placerats i. Antingen förstärker den karaktären i den miljö den placerats i (objekt 6 Ruben) eller låter historisk miljö samtala med en nutida och figurativ produkt som genom en avmaterialisering av boxen låter den omgivande

miljön speglas i en fri skulptural form (objekt 1 Selma).

Förslaget brister i att det endast redovisar hur det förhåller sig till platsen och inte vidare detaljerar produktens tänkta funktion, flexibilitet och modularitet.

Alla tre förslagen är fullt möjliga att vidareutveckla.

Ruben, objekt 6

Selma, objekt 1

Förenklad brevsortering Objekt 1

Förslagsställare: Markus Johansson

Förslaget redovisar goda kvaliteter genom formtryck, proportioner och materialval. Det fungerar väl i den miljö boxen placerats i och behandlar problemet med äldre, värdefulla entréer på ett elegant sätt med en fristående möbel med anpassad belysning.

Förslaget som helhet tillför i övrigt få nya tankar kring tekniska eller funktionella lösningar i relation till de produkter som redan finns på marknaden.

I kategorin "möbel" bör detta förslag få möjlighet att utvecklas vidare.

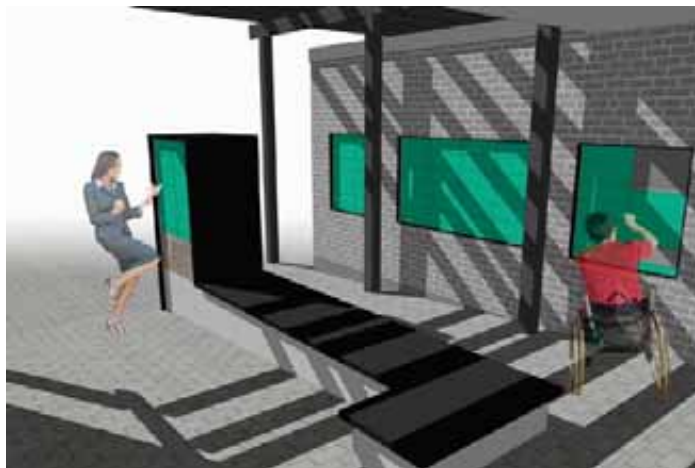

Starbox Objekt 7

Förslagsställare: Maria Brink, Johan Engström, Andreas Lindblom, Björn Sahlén, Stefan Wallner

Ett förslag som tillför mervärde och god anpassning till det befintliga entrérummet kompletterat med sittytta.

Det är en kreativ lösning på exteriör postboxhantering med ett fint samspel mellan funktionerna boxar, bänk och mötesplats.

Box Side Space Office Objekt 5 och 6

Förslagsställare: Fyrform Arkitekter / Per Eriksson, Christel Knappe von Martens, Maria Dahlgren

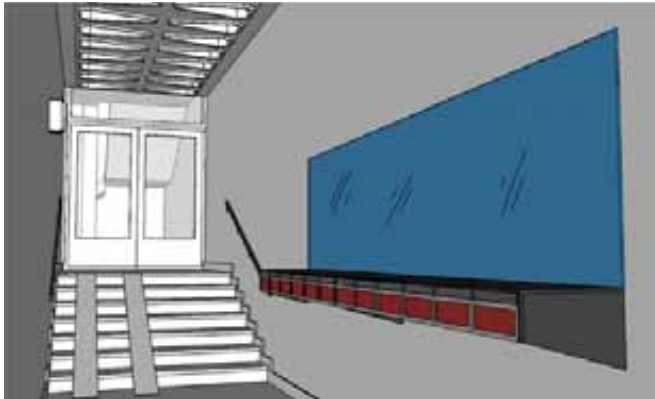
Ett fint illustrerat förslag som generellt håller hög kvalitet och god form.

Varje objekt och produktförslag är i sig tilltalande utformat.

Objekt SPACE ger med sina inhängda kuber ett luftigt och fritt intryck i entréerna. Vari-

anter med vägg- respektive golvmontage ger ytterligare möjligheter.

Juryn önskar dock att förslagsställaren tydligare hade visat på vad som länkar de olika lösningarna till varandra, samt redovisat viss fördjupning och detaljering i utförandet.

Objekt 5

Objekt 6

Multiflex Objekt 2

Förslagsställare: Cedervall arkitekter / Jörgen Pudeck, Martin Elia, Tarik Abbas, Henrik Ingves

Förslaget redovisar en realistisk lösning som tar fasta på det yttre entrérummets möjligheter i de miljöer där interiören är känslig för förändring och designtillägg. Kan exempelvis placeras på förgårdsmark eller innergård i äldre stadsdelar likaväl som i förortsmiljöer som till exempel 50-talsområden. En fullt möjlig idé som tål att utvecklas vidare.

Tack alla deltagare

Jury vill rikta ett stort tack till alla tävlingsdeltagare, inte minst till alla som det inte varit möjligt att belöna.

DELTAGARLISTA

Motto	Förslagsställare
Snigelpost	FarmStudio.info / Max Lönnqvist M.Sc
Box i Box	LäsProgram AB / Karl-Johan Ljungberg
Förenklad brevsortering	Markus Johansson
Intressant öppningssätt	Markus Johansson
Happy Mail	Kajsa Löf
H-post, Posten som kommer hem till dig	Alessandro Cardinale SAR/MSA, Peter Axelsson, Michael Englund
Volut	Niklas Höglund, Patrik Larsen Thureson
Vakthund	Maria Walfridson SAR/MSA
S,M,L	Erik Andersson Arkitektbyrå AB / Erik Andersson
Epok	Archidea AB
För människan i tiden	Vadsbogymnasiet Mariestad / Ronja Janowicz, Thyra Larsson, Tilda Pentikäinen, Anneli Hult, Julia Öller
Sekretär	Joel Karlsson IndustrielDesign AB / Joel Karlsson
Djungeltrumman	Katarina Eriksson
Boxning med Boxar	Charlotte Elsner
Box Side Space Office	Fyrform Arkitekter / Per Eriksson, Christel Knappe von Martens, Maria Dahlgren
Kalejdoskop	OWC achitects & planners / Björn Ahrenby SAR/MSA, Anna Montagut SAR/MSA, Amir Aman – NAN architects & landscape

Svensson Svensson	IDÉSIGN / Johan Larsvall, Andreas Enkvist, Magnus Rudbäck, Erik Petersen
Reflektion	Elin Pääjärvi, Alpar Asztalos
Concept m1	Rahe+Rahe design / Ulrike Rahe, Detlef Rahe, Kai Olbriche
Bag in Box	Maria och Per Ahlström
Same same but different	Erik Björk
1-2-3 Box	Sonark Arkitektkontor AB / Eva-Carin Jagefeldt, Hanna Rangsjö
Vikis for all	NB4 Arkitekter Köpenhamn / Jesper Martin Höjris Hansen, Henning Steen Wetterdorf, Fredrikke Skaaning Pedersen, Jonas Tesch Hallberg
Kaleidobox, bright to be right	Flavio Rispli, ROM
Lika olika	ARIA Consulting AB / Lars Göran Otterling, Elina Aho, Stefan Davisson, Daniel Aebeyo
Flöde	Blockbox AB / Magnus Berglund, Per Magnusson
Starbox	Maria Brink, Johan Engström, Andreas Lindblom, Björn Sahlén, Stefan Wallner
Multiflex	Cedervall arkitekter / Jörgen Pudeck, Martin Elia, Tarik Abbas, Henrik Ingves
Post it	Ingrid Stenkvist, Johanna Cotfas

FORUM FÖR FASTIGHETSBOXAR